

میزان شیوع بیماری با اجرای برنامه های کنترل ملی و بین المللی دامپزشکی بطور قابل توجه ای کاهش یافته است. مشمشه یک بیماری اختار کردنی لیست بیماریهای OIE می باشد.

بیماری در کجا یافت می شود؟

بیماری در آمریکای شمالی، استرالیا و اروپا با انجام تست و کشتار دام مبتلا و اجرای مقررات کنترل واردات ریشه کن شده است. هرچند موارد تک گیربیماری در تعدادی از کشورهای آسیایی، آفریقایی، آسیای میانه و آمریکای جنوبی گزارش می شود. بطوریکه اولین مورد بیماری در کشور بحرین در سال ۲۰۱۰ گزارش شد و در سال ۲۰۰۹ بیماری مجدد در برزیل مشاهده گردید.

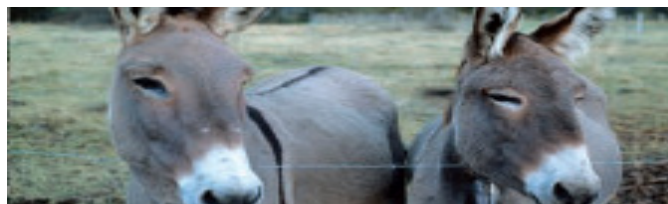
بیماری چگونه منتقل می شود و گسترش می یابد؟

معمولترین منبع عفونت بلع غذا و آب آلوده است. ذرات معلق آلوده (از طریق عطسه یا سرفه) و لوازم تیمار، لباس و چکمه آلوده ممکن است از منابع عفونت باشند. باکتری همچنین می تواند از طریق تماس جراحی، ساییدگی، خراشیدگی پوست یا مخاط وارد بدن شود. در این موارد یک عفونت موضعی همراه با زخم ایجاد که به سایر قسمت های بدن کشیده می شود. وضعیت تغذیه و پرورش نامناسب و نیز جابجایی دام از عوامل مستعد کننده هستند. وضعیت غیر بهداشتی و تراکم دام در اصطبل نیز از عوامل خطر می باشند.

خطر بهداشت عمومی مرتبط با این بیماری چیست؟

مشمشه یک بیماری مشترک بین انسان و دام است که هیچ واکنشی برای آن وجود ندارد. این بیماری در انسان نادر است و در بین دامپزشکان، افرادی که از نزدیک با اسب کار می کنند و کارکنان آزمایشگاه دیده می شود. بطور کلی حیوانات

اداره کل دامپزشکی استان سمنان
اداره آموزش با همکاری اداره بررسی، مبارزه و مراقبت
بیماریهای دامی

بیماری مشمشه چیست؟

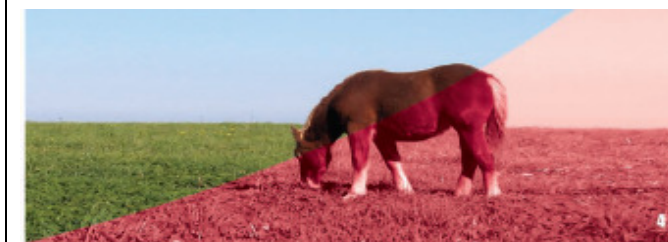
مشمشه یک بیماری عفونی و مشترک بین انسان و حیوان است که بیشتر اسب، الاغ و قاطر را مبتلا می کند. عامل بیماری باکتری گرم منفی، غیر متحرک و غیر هاگ دار بنام *Burkholderia mallei* است. مشمشه می تواند به انسان منتقل شود. حیواناتی مانند شتر، گربه سانانی که در حیات وحش هستند، خرس، گرگ و سگ به بیماری حساس هستند. گوشتخوران با خوردن گوشت حیوان آلوده مبتلا می شوند کوچکچه هندی و همستر حساسیت بالایی به بیماری دارند عفونت عموماً کشته شده است.

دوره کمون بیماری از چند روز تا چند ماه بسته به شدت تماس متفاوت است.

بیماری مشمشه از دوران کهن شناخته شده بوده است بطوریکه بقراط آنرا بعنوان یک بیماری خطرناک در تک سمیان شرح داده است. اسبهاییکه بعنوان سواری بکار گرفته می شوند بیشتر مبتلا می شوند و یک تهدید مهم برای دامپزشکان و کارگران اصطبل تلقی می شود.

آشنایی با بیماری مشمشه

آزمایشگاهی مورد نیاز است. مهمترین و اصلی ترین روش تشخیص آلودگی تست آلرژیک است. که با تزریق مایع مالئین بصورت بین جلدی در پلک پایین چشم انجام می شود.

برای پیشگیری و کنترل بیماری چه می توان کرد؟

تا امروز هیچ درمانی با داروهای دامپزشکی در دسترس برای بهبودی عفونت وجود ندارد .

در کشورهای عاری از بیماری مسمشه در واردات تک سمی ها توصیه های ضروری داده شده است . یک گواهی سلامت بین المللی دامپزشکی مبنی بر اینکه حیوان هیچ علائم بالینی بیماری را نشان نمی دهد و حداقل ۶ ماه قبل از انتقال در کشور عاری از بیماری بوده است . در کشورهاییکه تحت خطر هستند یا مناطقی که بیماری بومی است ، تمرکز کنترل بر شناسایی سریع ، حذف سریع موارد مثبت و پیشگیری از گسترش بیماری با رعایت اصول امنیت زیستی صورت می گیرد . واکسیناسیون و درمان موارد بالینی در حیوانات گزینه ای برای کنترل بیماری نیستند.

اقدامات ضروری در کنترل بیماری:

- ✓ سیستم مراقبت در جمعیت حساس با گزارش موارد مشکوک
- ✓ تشخیص و معدوم سازی دامهای آلوده
- ✓ رعایت ضوابط بهداشتی و قرنطینه ای
- ✓ تمیز و ضدعفونی کردن مزارع آلوده
- ✓ سوزاندن حیوانات معدوم شده و تمامی لوازم آلوده

در اسب مسمشه معمولاً یک شکل مزمن به خود می گیرد و حیوان برای چندین سال زنده می ماند.

چهار چهره بالینی در مسمشه وجود دارد:

- ۱) بینی
- ۲) ریوی
- ۳) پوستی
- ۴) حامل بدون علائم بالینی

این اشکال مختلف مسمشه معمولاً به محل اولیه عفونت برمی گردد. شکل بینی و ریوی اکثراً به شکل حاد در می آیند در حالیکه شکل پوستی یک دوره مزمن دارد.

ندول های التهابی و زخم در مسیر بینی گسترش می یابند و باعث یک ترشح چسبناک زرد رنگ می شود. پس از التیام زخم جای آن بصورت ستاره باقی می ماند. تشکیل آبسه های گره گره در ریه همراه با ضعف و ناتوانی ، سرفه و همچنین اسهال است . در فرم پوستی (FARCY) مجاری لنفاوی بزرگ می شوند و آبسه های گره گره در طول مسیر مجاری لنفاوی دیده می شود که سپس بصورت زخم همراه با ترشحات چرکی زد رنگ در می آید. اگر ندولها در کبد و طحال دیده شوند منجر به تلفات و مرگ حیوان می شوند.

بیماری چگونه تشخیص داده می شود؟

علائم بالینی به تنهایی برای تشخیص نهایی بخصوص در مراحل اولیه بیماری کافی نیست. برای تایید تشخیص تستهای

با علائم بالینی یا مبتلا بدون علائم بالینی برای انسان خطرناک هستند . انسان میزبان تصادفی است و انتقال انسان به انسان نادر است. در انسان بیماری به فرمهای متفاوتی خود را نشان می دهد که به ترتیب عبارتند از : بینی ، موضعی با ندول و آبسه ، پنومونی ، سپتی سمی همراه با عفونت مزمن یا منتشره . هرچند اگر موارد بیماری سریعاً با آنتی بیوتیک درمان شوند احتمال بهبودی وجود دارد در غیر اینصورت میزان مرگ و میر بسیار بالا است.

عفونت از طریق تماس مستقیم با دام آلوده ، ترشحاتش و تماس غیر مستقیم با غذا ، خاک ، آب و لوازم آلوده منتقل می شود. با کنترل بیماری در حیوانات و جلوگیری از تماس با حیوان آلوده و نیز بکارگیری روشهای بهداشتی از انتقال بیماری به انسان می توان جلوگیری کرد.

با مواد بالقوه آلوده باید فقط در یک آزمایشگاه با رعایت کامل اصول ایمنی کار شود.

علائم بالینی بیماری در دام چیست ؟

بیماری در حیوان موجب نودول و زخم در مجاری تنفسی و ریه ها می شود. یک فرم پوستی به نام «سراج» (Farcy) نیز رخ می دهد. هر دو شکل حاد و مزمن بیماری دیده می شود. فرم حاد در الاغ و قاطر با تب بالا و علائم تنفسی دیده می شود .